

William „Wild Bill“ Guarnere a Edward „Babe“ Heffron

**s Robynem Postem
Předmluva Tom Hanks**

Bratři ve zbrani

**Válečné zážitky dvou výsadkářů
z roty Easy zvané Bratrstvo neohrožených**

OMNIBOOKS

Copyright © 2007 by William Guarnere and Edward Heffron
Translation © 2023 Daniel Dominik
ISBN 978-80-88274-90-2

William „Wild Bill“ Guarnere a Edward „Babe“ Heffron

s Robynem Postem
Předmluva Tom Hanks

Bratři ve zbrani

Válečné zážitky dvou výsadkářů z roty Easy z
vané Bratrstvo neohrožených

OMNIBOOKS

2023

Henrymu Guarneremu
a klukům, kteří se nikdy nevrátili domů

Předmluva

Válka ve filmu se příliš často stává atraktivním akčním představením. Hrdůz bitvy vyvolávají vzrušení, když hrdinové vzdorují přesile a unikají smrti. Náboje jsou slepé, výbuchy jsou speciální efekty a herci v kostýmech mají předstíraná zranění v umělecky řízené akci, která je nepravděpodobně „super“.

Než se postavy dostanou do boje, válka vypadá jako dlouhý tábornický výlet. Mladí muži se dostanou do nejlepší fyzické kondice ve svém životě, získají přátele, při každé příležitosti se smějí a pak provádějí troufalé akce jako skákání z letadel. Jejich kamarádství je o tom být mladý, hrdý a být součástí velkého dobrodružství. Ve filmech nastává bitva, když začne být situace vzrušující. Ve skutečné válce k ní dochází, když mladí muži zabíjejí jiné mladé muže.

Evropské bojiště druhé světové války je obzvláště atraktivní, jelikož některými z lokalit jsou Londýn, Paříž a rakouské Alpy. Den D, invaze v Normandii, je geograficky pochopitelný. Bitva v Ardenách je dokonalé drama s obklíčením zoufalým nepřítelem. Vítězství v Evropě bylo definitivní, vymezené časem, místem a následujícími oslavami.

V miniseriálu HBO *Bratrstvo neohrožených*, jsme my, producenti, měli ve filmařském rukávu eso, které nám pomohlo překlenout propast mezi tím, co se skutečně stalo a jak to vypadalo na plátně – byla to skvělá historická kniha napsaná Stephenem Ambrosem, velkým vzdělavcem a oslnivým vypravěčem příběhů. Details pocházely přímo z úst postav, a to byly nějaké postavy!

Rota Easy 506. pluku 101. výsadkové divize byla fascinující skupinou mužů. Někteří byli mlčenliví, jiní zase bujaří. Někteří byli venkovští chlapi, další pocházeli z největších měst. Byla mezi nimi zastoupena většina amerických náboženství včetně ateismu. Někteří byli sukničkáři, jiní byli tak plaší, že prošli válkou s nedotčeným panictvím. Všichni čelili nadcházejícím obtížím s neocenitelnou výhodou - vzájemně.

Vyzdvihnout jednoho nebo dva z těchto Křičících orlů jako supr-upr výsadkáře nebo nejlepší zdroj piva zdarma o Dni vítězství v Evropě by nemělo smysl. Ale nevyzdvihnout Billa Guarneriho a Babeho Heffrona by bylo přehlížením možnosti skvělé zábavy a vzrušující inspirace.

„Wild Bill“ a „Babe“. Dokonce i ta jména se dožadují vyprávění jejich příběhu jako u velkých baseballistů z 20. let dvacátého století nebo

legendárních mužů zákona - či psanců - ze Starého západu. Jsou to kluci, kteří vyrostli ve Filadelfii jen pár bloků od sebe, a přesto se setkali až v Anglii. Víte, Babe *kráče*/jistým způsobem, kombinací sebevědomého kroku a nafoukaného pohupování, takže Bill věděl, prostě *věděl*, že tenhle náhradní voják musí být z Philly. Guarnera byl veteránem seskoku do Normandie a už přežil zabíjení, mizérii a míle krvavého území, které bude potřeba obsadit, než válka skončí a on bude moci jít domů. Babe Heffron byl k rotě Easy nově přidělený, brzy bude bojovat v operaci Market Garden a jen taktak přežije bitvu v Ardenách. Oba byli mladí, silní, nadržené a na správném místě – byli přesně tím typem hrdinů, které historie udělá z dvou chlápků z Filadelfie.

Skutečný rozsah toho, co Bill a Babe ve válce zažili - co ztratili a utrpěli, jakým výzvám čelili a překonávali je – se v miniseriálu pro televizi nikdy nedá beze zbytku zrekonstruovat, dokonce ani v tisíci hodinách. My, filmaři, se můžeme jen zaměřit na zachycení skutečného portrétu, *kým* byli.

Když jsme natáčeli pátou epizodu *Bratrstva neohrožených*, filmovalo se ve velkých exteriérech kdysi opuštěné letecké továrny severně od Londýna, kterou jsme přeměnili v Normandii, Holandsko, Belgii, Německo a dokonce tábor Toccoa v Georgii. Současně natáčely dva týmy a herci se přesouvali mezi epizodami z jednoho falešného bojiště na druhé, často během stejného dne.

Frank John Hughes, který hrál Wild Billa Guarnera, měl speciální úkol, který vyžadoval, aby měl na sobě uniformu/kostým mimo místo natáčení. Hughes vypadal přesně jako americký výsadkář z roku 1944 včetně výsadkářských křidélek, nohavic kalhot zastrčených do kanad a nášivky Křičících orlů na rameni a dorazil na letiště Heathrow. Měli přijet důležití hosté ze Spojených států a on je měl doprovodit na natáčení.

Herec svižným zasalutováním a v dokonalém pozoru přivítal Wild Billa a Babea Heffrona při jejich návratu do Anglie.

Když ti dva veteráni přijeli do naší verze Holandska, zpráva o jejich přítomnosti se rozšířila jako lesní požár, jako by na scéně byli Elvis Presley a Beatles. Natáčení se zastavilo, kanceláře produkce se vyprázdnily a herci a filmaři se začali hrnout na scénu pěšky, ve starožitných džípech, na mopedech a na kolech. Všichni je chtěli vidět na vlastní oči, výsadkáře, jejichž příběhy jsme vyprávěli. Dva z bratrstva neohrožených, kteří seskočili do pekla na zemi, aby zachránili svět.

Bill Guarnere a Babe Heffron byli tehdy staří muži. Před šestapadesáti lety přišel Bill někde v lesích u vesnice Foy v Belgii o nohu. Babe se stále vzpomínal z dlouhého letu a pásmové nemoci. Oba byli milí a společenší a potřebovali pivo. A tam, jen na třech nohách, stál paradox našeho seriálu *Bratrstvo neohrožených* - válka nebyla okouzující, ale muži z roty Easy ano, a stále jsou.

***Tom Hanks
Los Angeles
únor 2007***

Úvod

Když jsem na jaře roku 2001 nastoupil do redakce časopisu *Philadelphia*, šel jsem navštívit Billa Guarnereho a Babeho Heffrona, veterány druhé světové války, kteří budou později vyobrazeni v miniseriálu HBO *Bratrstvo neohrožených*, jež produkovali Steven Spielberg a Tom Hanks. Babe je otcem jedné z mých nejmilejších přítelkyň a Bill je jejím kmotrem.

Setkali jsme se v Billově domě, skromné válečné svatyni, kde byli všude samí orli a americké vlajky. „Tý jo!“ zvolal Bill, když uviděl svého partáka Babea. „Jó!“ reagoval na to Babe. Začali spolu jako mladí řadoví rekruti a v jejich přátelství přetrvalo mládí. Bill napodoboval Bogarta a Babe vypadal a zněl jako Ralph Kramden. Žertovali jako staré komediální duo (Bill: „Babeovi se moje vtipy nikdy nelíbily.“ Babe: „Bill není tak vtipný, jak si myslí. Když si myslí, že je vtipný, tak není. Když vtipný je, tak o tom neví!“). Babe si nalil Baileys a usadil se do hnědého polohovacího křesla, které se stalo jeho lenoškou. Bill se usadil na pohovce a poplácal na místo vedle sebe. „Posad' se, drahoušku,“ řekl mile. „Co bys chtěl vědět?“ Vyhrabali jsme hromady fotek a dopisů z války, zatímco Bill potahoval z pallmallky a ti dva vzpomínali na partáky z války. „Zapívej tu písničku, kterou jsi zpíval s Joem Foyem,“ naléhal Bill, a Babe zpíval na celé kolo „I'll be seeing you“ v provedení hodného Broadwaye. (V doprovodném

dokumentárním filmu k miniseriálu *We Stand Alone Together: The Men of Easy Company* (píval „Bridget O’Flynn“).

Tito muži se poprvé setkali během války, kdy byli oba součástí armádního experimentu posbírat po Americe teenagery, vycvičit je na ostřílené válečníky a nasadit je proti brutální nacistické mašinérii, která rychle obsazovala Evropu. Budou prvními armádními výsadkáři vycvičenými k tomu, aby likvidovali nepřítele, když budou obkličeni za nepřátelskými liniemi. Chlapi z 506. pěšího výsadkového pluku budou první, kdo zůstanou spolu od základního výcviku až do boje, což přispěje k jejich soudržnosti a vysoké účinnosti a na bojišti nebudou mít sobě rovné. Mezi nimi vyčnívala skupina mužů známá jako rota Easy. Velel jí masochistický velitel a spojovala je nenávisť. Rota Easy se stala jednou z nejtvrdějších, fyzicky nejzdatnějších a nejtěsněji soudržných skupin vojáků, jaké kdy armáda měla. V červnu 1943 připojili jejich pluk k 101. výsadkové divizi, Křičícím orlům, což velitel 101. divize nazval „setkáním s osudem“. Během dne D se prohnali Normandií, v operaci Market Garden osvobodili Holandsko, v bitvě v Ardenách bránili Bastogne, obsadili Hitlerovo Orlí hnízdo v Berchtesgadenu a osvobodili koncentrační tábor v Landsbergu v Německu. Rota Easy zneškodnila německé vojáky, kteří ji početně převyšovali, v té největší a nejkrvavější válce, jaká se kdy vedla.

Bill byl v rotě Easy, která měla přes osmačtyřicet mužů, zástupcem velitele. Jeho velitel Dick Winters ho nazýval „rozeným zabijákem“ a jeho muži mu říkali „Divoký Bill“. Babe se k rotě Easy připojil po invazi v Normandii a pod Billovým velením se stal kulometníkem v hodnosti desátníka. Vyrostli v jižní Filadelfii pár bloků od sebe, a přesto se nikdy nesetkali, dokud je tři tisíce mil od domova nespojil nepřítel. Byla to nepravděpodobná dvojice - Babe byl vedený irskou katolickou výchovou a hrál podle pravidel, Bill byl nebojácný a spontánní a žil podle vlastních pravidel. Ale stali se rychle přáteli a v Evropě bojovali bok po boku. Když se po válce znovu setkali ve svém rodném městě, byli spojení způsobem, jaký žádný civilista nedokáže nikdy pochopit.

Dnes je jejich přátelství výjimečné. Za třiašedesát let nebyl den, kdy by spolu netelefonovali. Dokončují si vzájemně věty, stejně se smějí a používají rčení toho druhého, jako třeba „Neirigujte mě!“ Mluví starým nářečím, které připomíná Bowery boys a každého, s nímž válečná generace vyrůstala. Říkají „puvní“ místo „první“, „četi“ místo „třetí“ a lidem říkají

„rošťáci“. Na položenou otázku často zvolají: „Páni, no jasně!“ Jsou silní, nezastavitelní a připravení se porvat s nevlastenci.

Ten první den jsem udělal chybu - nazval jsem je hrdiny. „Nejsme hrdinové,“ řekl Bill neoblomně, „hrdinové jsou ta děcka, která se nikdy nevrátila domů!“ Jsou přesvědčeni, že dělali jen to, o co je požádala jejich vlast. Jako milióny mužů a žen po celém světě. Pocházeli ze skromných počátků v jižní Filadelfii, vychovaní v éře, kdy jste prostě udělali, co bylo potřeba udělat pro rodinu, pro vaši komunitu, pro vaši zemi.

Přesto, co tito muži říkají, *jsou* hrdinové. Když odvážně bojovali za svobodný svět, riskovali své mladé životy. Nesmíme nikdy zapomenout na velkou cenu, jakou všichni naši bojující veteráni zaplatili. Někteří zaplatili cenu nejvyšší, zatímco jiní nesou každodenní břemeno života v neustálé hrůze a se svými neodbytnými vzpomínkami nebo trvalými zdravotními následky.

Když v časopise *Filadelfie* vyšel můj článek „Den veteránů“, upoutal Scotta Millera, velmi chytrého literárního agenta a bývalého Filadelfana, který si myslel, že Billovy a Babeovy válečné příběhy a hluboké přátelství jsou hodny knihy. Představil ten nápad Berkley Publishing Group a tak se zrodil jeho neuvěřitelný nápad.

Bill a Babe souhlasili, že se podělí o své nejosobnější příběhy „pro ty kluky, kteří se nikdy nevrátili domů“. Nebylo to pro ně jednoduché. Mezi lety 2001 a 2006 jsem s nimi mluvil asi stokrát. Někdy příběhy plynuly jako voda, ale častěji jsem je musel pošťouchnout a vyždímat z nich podrobnosti. Ať tak nebo tak, jejich čestnost a otevřenost v hovoru o některých velmi těžkých tématech mě úplně zahanbovala. Čas jejich vzpomínky trochu zamlžil. Ale muži si vzpomínali na události před třiašedesáti lety jako by se staly včera a pomáhali jeden druhému doplnit chybějící detaily.

Bill a Babe se v každé kapitole střídají ve vyprávění svých příběhů a jeden často začíná tam, kde druhý skončil. Frekvence přecházení ve vyprávění od jednoho k druhému odráží jejich blízkost během různých dob ve válce a v poválečných časech. Například Babe nebyl v Normandii, takže Bill je v té kapitole sám. To stejné platí pro Babea v Německu. Například v „Bastogne“ a „Zpět v místech, kde jsme bojovali“ jsou skoro bok po boku, takže se neustále střídají a Billovy příběhy jsou vždy psány kurzívou. Příběhy, hlasy, gramatika a slova jsou všechny jejich. Moje role je

v tom, že příběhy a postřehy jsou uspořádány tak, aby odpovídaly pořadí, v jakém se odehrály na základě vzpomínek mužů a historických záznamů kampaní roty Easy. Neocenitelným zdrojem byly knihy *Band of Brothers* od Stephena Ambrosea a *Beyond Band of Brothers* od majora Dicka Winterse. S jejich svolením jsem začlenil mnoho odkazů na časy a místa, na která si nemohli vzpomenout, abych čtenáři ulehčil četbu.

Billovy válečné zážitky začínají v táboře „Armádního experimentu“ Camp Toccoa v Georgii. Babeovy začínají u dělostřelecké jednotky ve Fort Eustis ve Virginii. Zatímco Billův výcvik byl součástí toho dobrodružství, Babeův je jen nutná předehra. Připojil se k Billovi a rotě Easy jako náhradník poté, co se muži vrátili z Normandie, a zůstal s rotou do konce války.

Bill a Babe doufají, že tato kniha poskytne lekci o pravém významu a důležitosti svobody, a co to znamená za ni bojovat. Jsem nesmírně poctěný a vděčný, že jsem byl součástí tohoto cenného úkolu a Billovi a Babeovi z celého srdce děkuji. Za jejich odvahu, statečnost, poctivost a velkorysost. Oni a jejich příběh mě budou navždy inspirovat.

Robyn Post

Prolog

BILL

Když jste výsadkář, jste elitou armády a jste vždy na frontových liniích. Víte, že za to zaplatíte. Pak tady byla německá armáda. Němci léta bojovali ve válkách. Za druhé světové války to dovedli k dokonalosti a měli nejlepší zbraně na světě. Jejich dělostřelectvu jsme se nemohli rovnat. Na to, že byli poměrně malá země, byli technologicky vyspělí. Měli nejlepší bojovníky na světě, *Fallschirmjäger*, německé výsadkáře a esesmany, nacisty, jichž se báli dokonce i sami Němci. Byli nebojácní, vychovaní jako muži, kteří měli žít a umírat pro Hitlera. Německo bylo připravené a Amerika tvrdě spala. Neplánovali jsme to.

Naše rota, celá naše divize, 101. výsadková, byla na frontové linii každé velké bitvy na evropském bojišti bez dostatečného počtu mužů, zbraní,

dělostřelectva, střeliva, zásob, bez řádného oblečení. Rota Easy byla díky svým kapitánům Herbertovi Sobelovi a Dickovi Wintersovi známá jako nejtvrdší a nejlepší. Jelikož armáda neměla dost lidí, vždy nás někam poslali, abychom to odskákali. I když jsme byli vycvičení a byli jsme dobří, byl všude kolem nás chaos a smrt a věděli jsme, že každá minuta může být naše poslední. Mrzli jsme, hladověli, byli jsme špinaví, vyčerpaní, každý den jsme ztráceli dobré kluky a viděli jsme věci, jaké většina lidí neuvidí ani za deset životů. Když jsme si mysleli, že jsme tak dobří, že bychom mohli odejít, pořád nás drželi na frontě. Nikdy jsem neočekával, že přežiju den, natož celou válku.

Ztratili jsme hodně mužů, ale způsobili jsme Němcům větší ztráty, než přivodili oni nám. V Bastogne měli trojnásobek mužů a trojnásobnou palebnou přesilu. Nemám tušení, jak jsme to dokázali. Stále nemůžu uvěřit, že jsme válku vyhráli.

Zdaleka nejstrašidelnější částí byla Bastogne. Ale když myslím na válku, nemyslím na bitvy, ale na muže. Když se dnes podívám na americkou vlajku, vidím tváře kluků, se kterými jsem bojoval, těch kdo přežili a těch kdo zemřeli.

Když jsme tam šli, bylo nám osmnáct, devatenáct let. Věděli jsme, že chceme být nejlepší a bojovat po boku nejlepších. Být ve výsadkové. Být výsadkáři. Samotná uniforma ukazovala světu, že jste odlišní a speciální. Připnuli jsme si stříbrná křidélka, zastrčili nohavice kalhot do bot a bylo to. Výcvik byl brutální, ale byli jsme tam s kluky z celé země. Výzvam jsme čelili společně. Od základního výcviku přes výsadkářský výcvik až do boje jsme trávili každou minutu společně. Dlouho předtím, než jsme se dostali na bojiště, jsme byli jedna rodina. Dokázali jsme předvídat, co udělají ostatní. Byli jsme jako stroj. Připravení na cokoliv. Říkali jsme si, že až se dostaneme do Evropy, Němce fakt rychle porazíme a na Vánoce se vrátíme domů. Pánové, nevěděli jsme, která bije.

BABE

V den, kdy jsem se připojil k rotě Easy, mě velitel Dick Winters poslal za Billem Guarnerem, zástupcem velitele 2. čety a taky klukem z jižní Philly, Bill byl jedním z nejrespektovanějších velitelů v rotě Easy. Byl drsný a vtipný a měl dobrou pověst. Kluci mu říkali „Wild Bill“. Byl to tvrdý

parchant, přísný, ale o své chlapy se dobře staral. Právě se vrátili z divokých bojů v Normandii, a nováčci jako já se museli osvědčit, aby zapadli. S Billem jsme mluvili o domově a stali se přáteli, přestože byl rotmistr a já desátník, a s jinými hodnostmi jste se nikdy nedružili.

Po válce jsem se šel projít k Billovu domu a našel ho, jak hraje na ulici kostky. Od té chvíle jsme byli téměř neoddělitelní. Od té chvíle jsme spolu mluvili telefonem každý den. Každý týden jsme společně snídali nebo obědvali. Pracovali jsme spolu, cestovali spolu, staráme se jeden o druhého. Dcera se mě nedávno zeptala: „Tati, co budeš dělat, když se strejdovi Billovi něco stane?“ Neřekla strejdovi Jackovi nebo strejdovi Jimmymu, mým pokrevním bratrům. Řekla: „Strejdovi Billovi.“ S Billem jsme uzavřeli dohodu, že pokud se tomu druhému něco stane, půjdeme ven a opijeme se do němoty. Naše přátelství nedokážu vysvětlit, ale stejně tak nedokážete vysvětlit pouta, která máte k mužům, s nimiž bok po boku bojujete. Pro veterána je to jediná dobrá věc, která vzejde z války. To a vědomí, že to, za co jste bojovali, za tu oběť stálo.

O svých válečných zážitcích jsem nikdy nikomu neřekl, dokonce ani své rodině, i když neuplynul den, abych na ně nemyslel. Když vyšla kniha *Bratrstvo neohrožených* a pak film HBO, otevřelo to staré rány. Některé vzpomínky byly bolestné a bylo těžké je znovu prožívat. Ale na válečné partáky jsou příjemné vzpomínky. Jsem vděčný, že jsem byl mezi muži roty Easy, mezi muži nejvyšších schopností. Postavil bych je v armádě proti komukoliv.

Chci, aby lidé věděli, že nejsme hrdinové. Jen jsme dělali svou povinnost jako šestnáct milionů jiných, kdo bojovali ve válce. Všichni, včetně rodin, se nějakým způsobem obětovali. Hrdinové jsou kluci, kteří se nevrátili domů. Oni jsou ti, kdo položili své životy. Hrdinové jsou jejich rodiče, protože dali vlasti své dítě. Ale pokud náš příběh upoutá víc pozornosti k tomu, co to znamená bojovat za svobodu, pak má smysl ho vyprávět. Když jsme osvobodili Eindhoven, jeden Holanďan řekl mně a Billovi: „Dokážete definovat svobodu? Nedokážete. Nevíte, co svoboda je, dokud ji neztratíte.“ Nikdy jsem na to nezapomněl. Věděl jaké to je, protože žil pod německou okupací pět let, a jak nám jiný Holanďan řekl: „To nebyl život.“

Někdy mluvíme s Billem u piva o válce. Každých pár let se vracíme, abychom navštívili hroby svých válečných partáků v Normandii, Holandsku

a Belgie, a navštívili lidi, které jsme osvobodili a kteří s námi během těch let udržovali kontakt. Každý červen myslíme na den D, každé září na Holandsko a každý prosinec na Bastogne. Byla to nejchladnější zaznamenaná zima v Belgii a my ji strávili venku na zemi. Do dneška, pokaždé když vidíme sníh, si říkáme: „Díky bohu, že nejsme v okopu a nikdo se nás nesnaží zabít.“

Hned po válce jsem jel do Aldbourne v Anglii a vrátil se do vesnice, kde jsem se poprvé připojil k rotě Easy, kde jsme jedli, spali a cvičili. Když jsem krácel k našemu starému cvičišti, stala se ta nejpodivnější věc. Uprostřed bílého dne jsem slyšel, jak muži udávají tempo pochodu, natahují závěr pušky, křičí na sebe a žertují. Dokonce jsem slyšel hlasy kluků, kteří se nikdy nevrátili. Jasně jsem je slyšel. Řekl jsem o tom Billovi a on si myslel, že jsem blázen. Řekl mi, že jsem měl slyšení. Pak jsme jeli do Aldbourne následující rok a on řekl: „Babe, pamatuješ si, co jsi mi řekl o tom, co jsi v Aldbourne slyšel? Také se mi to stalo.“ Nebyl jsem překvapený. Vzpomínky na válku jsme skoro nikdy nepouštěli z hlavy.

Když tam jdete, nevíte, že jakmile vyjdete ven, budete zjizvený na celý život. Ať už jste tam byli týden, měsíc nebo rok, a i když jste vyšli ven bez škrábnutí, už nikdy nebudete stejní. Když jsem tam šel já, bylo mi osmnáct, myslel jsem si, že je to samá sláva a získám hodně medailí. Myslíte si, že budete tím borcem. Pak zjistíte, že cena je velmi vysoká. Obzvláště, když nevidíte kluky, s nimiž jste byli, když jste tam šli. Žít s tím může být peklo. Je to něco takového, jako by ve vás sídlil ďábel. Věděl jsem, k čemu jsem se upsal, a udělal bych to znovu. Ale realita války se nedá popsat slovy.

Kapitola 1

Na ulicích jižní Philly připravený na válku

BILL

V jižní Filadelfii jste nepřežili, pokud jste se nenaučili pouliční triky. Jídla bylo málo, peněz taky. Vše, co jste měli, jste si odpracovali nebo ukradli a nikdo vám nedal nic zadarmo. Myslel jsem si, že krádež je normální. Později jsem se dověděl, že to bylo špatné, ale tehdy jsme to

dělali proto, abychom se najedli, abychom přežili: Všichni jsme byli na stejné lodi. Stále jsme byli v režimu přežívání. Žili jsme ze dne na den. Měl jsem šest bratrů a tři sestry a byl jsem z nich nejmladší. Představte si, jak se dnes snažíte nakrmit deset dětí. Tehdy to bylo stokrát těžší. Už jste někdy měli tři nebo čtyři dny prázdný žaludek? Hlady jsme neumírali, ale hladověli jsme hodně.

Být nejmladší se hodilo. U stolu s večeří nás sedělo deset dětí, některým bylo přes dvacet a mně pět nebo šest. Nikdo se jídla ani nedotkl, dokud se táta neposadil, nepomodlil se a máma nám nedala souhlas. A nikdy jsme neřekli: „Mně to nechutná.“ Vyhodili by nás z kuchyně. Nejedli jsme. Byly tam dvě koblihy zbylé z předchozího večera - dvě koblihy a deset dětí. Máma šla k vypínači světla a řekla: „Dobrá, kluci a holky, jste připraveni?“ Pak světlo zhaslo a měli jsme to jídlo, které se nám dostalo do ruky. Strčil jsem do jídla ruku a bodlo mě devět vidliček! Myslel jsem, že ty otrapy oblafnu. Až se světlo zase rozsvítí, budu brečet a oni řeknou: „Ach, ubohé dítě,“ a něco mi dají. Vždy jsem dostal víc, než ostatní. Fakt brzy jsem se naučil mazané triky.

Dokonce i jako děti nás vedli k práci a ke snaze vydělat si penny. Pracoval jsem každý den - pomáhal jsem mámě s úklidem, myl okna, zametal ulice. Za to nás rodiče krmili a šatili. Dělali jsme to i pro své sousedy. Nemuseli nás o to žádat. Všimli jsme si, že je něco špatně, šli jsme tam a udělali to. Dali nám jablko nebo penny a my jsme byli šťastní.

V celém sousedství bylo jen jedno auto. Nikdo neměl telefon. Když nám někdo volal, běželi jsme do krámků na rohu k Židovi Meyerovi a hovor přijali. Tak jsme tomu krámku říkali. Tehdy to nebyla diskriminace. Byl to projev náklonnosti. V sousedství byly všechny národnosti a starali jsme se jeden o druhého. Byli jsme jako dobře naolejovaný stroj. Irové, Italové, Poláci a Židé. Všichni to byli moc milí lidé. Italům jsme říkali Taliáni, Polákům jsme říkali Pšonci - bylo to něco jako přezdívka a všichni měli přezdívky. Nebylo tam nic takového, co slyšíte dnes. Když dnes někomu řeknete Talián nebo když někomu řeknete Žid Meyer, tak vás zatknou.

Byl jsem vynalézavé dítě. Na ulici bylo pět nebo šest opraven aut a já šel do Melrose Dinner a naplnil jsem tam nerezové termosky kávou. Vešlo se do nich tak deset šáleků a stálo mě to dvanáct nebo patnáct centů. Vzal jsem s sebou šálky a lidem v opravnách jsem prodával kávu po pěti centech za šálek. Vydělal jsem čtvrták a dal ho mámě. A ona byla nadšená

a šla ho vsadit do loterie v naději, že ho zdvojnásobí. Časy byly zlé. Dokonce i lidi v opravnách někdy řekli: „Vypadni odtud, kluku!“

Hodně jsme sportovali, abychom odvedli myšlenky od toho, co jsme neměli. Když jsme si koupili míč za pět centů a on se časem rozpadl na poloviny, hráli jsme s půlkou. Když jsme neměli fotbalový míč, měli jsme noviny - namočili jsme je a vrstvili je na sebe, dokud z toho nebyl fotbalový míč, omotali jsme ho lepicí páskou a hráli jsme. Hráli jsme na schovávanou. Brali jsme si velké dřevěné bedny, jaké se dají najít vzadu za obchody, vzali jsme kolečka z dětských kočárků, přidělali je pod ty bedny a dělali z nich závodní auta. Nebo jsme si vyráběli horské dráhy z plochých dřevěných desek a částí kolečkových bruslí. Zní to hloupě, ale učíte se tím v životě vynalézavosti. Vždy přemýšlíte, jak by se daly použít nějaké jednoduché věci. Nechodili jsme na univerzitu jako děti dnes. Stisknou knoflíky a stroj jim řekne, co mají udělat.

Někdy jsem se přidal ke svému staršímu bratrovi Henrymu a poflakovali jsme se se staršími dětmi. Byl mi v rodině věkově nejbližší, jen o čtyři roky starší. Sportovali jsme spolu, hráli hazard, honili holky. Byl blázen do baseballu. Hrál baseball a sbíral baseballové kartičky a výstřižky z novin o sportu. Měl velkou sbírku a v každém týmu znal všechny hráče.

Babe říká, že se poflakoval po veřejných prádelnách. O potloukání se ve veřejných prádelnách jsme nikdy neslyšeli. Poflakovali jsme se venku na rohu. Vynesli jsme ven stůl, sedli si pod pouliční světla a hráli celou noc na ulici karty. Nebo jsme hráli kostky. Holky kostky nehrály.

Na ulici se stávalo hodně rvaček. Byli tam kluci, kteří byli dobří pouliční rváči. Ale když jste prohráli, většinou jste si potřásli rukama. Všichni se rvali se všemi. To byl pouliční život.

Můj táta Joe byl krejčí. Nepracoval doma, ale u Chadwicka a McKearna. Táta byl starý drsňák. Přišel do Států v roce 1891 z Itálie a mluvil lámanou angličtinou. Máma se narodila zde, ale mluvila italsky, a pokaždé, když spolu mluvili italsky, znamenalo to, že má někdo průser.

Když mi bylo pět nebo šest, viděl jsem, jak muži na ulici hrají hazard, pijí, hrají karty, lotynku a bocciu. Vyrostl jsem v doupěti jedinečnosti! V okolí nebyla auta, a když na ulici nějaké bylo, vzali kouli z boccie a prohodili ji čelním sklem. V boccii jste odpalovali kouli paličkou, abyste ji dostali co nejbližší ke kouli s čepičkou. Občas někdo odpálil kouli přímo do kanálu. Takže mě zavolali: „Billy!“ Běžel jsem k tátovi, ten mě popadl za

jednu nohu, někdo jiný za druhou a spustili mě do kanálu, abych míček vytáhl!! Jojo, smrděl jsem jako krysa. Pak mě očistili a dali mi sklenici vína. To mi věřte, bylo mi jen pět nebo šest let! Pak řekli: „Kouříš?“ „Ne,“ řekl jsem. Dali mi dva doutníky. Piju víno a kouřím dva doutníky. To vás od kouření odradí fakt rychle. Zezelenali jste, zčervenali, zrudli. Byly to italské doutníky. Jindy se koule dvou hráčů dostaly blízko k sobě. Zavolali mě a řekli: „Hej, Billy, změř to prsty.“ Podíval jsem se na tátovu kouli, pak na strýcovu, a oba se na mne podívali s výrazem *vyber tu moji nebo tě zabiju*. Párkrát jsem vyhlásil výsledek a poté, co to zkontrolovali, mě přetáhli holí. Potom jsem se poučil. Vyhlásil jsem výsledek a koule rozhodil od sebe. Pak mi dali sklenici vína. Už od velmi nízkého věku byl kolem mne pořád nějaký chlast. Byl jsem dobrý kluk - prohnaný, ale dobrý.

Máma se jmenovala Augusta. Byla naprostý anděl. Trávil jsem s ní hodně času. Dělalí jsme spolu ravioli. Slyšeli jste někdy o Sophii Tuckerové? Než přišel film, měli vaudeville. Sophie Tuckerová byla tlustá mamina, malá a baculatá. Zpívala a kouřila. Máma byla jako Sophie Tuckerová. V té době jste se nestarali o oblečení, jak vypadáte, co máte na sobě, jak jste tlustí nebo hubení. Nikoho to ani trochu nezajímalo.

Šel jsem na nižší střední školu a zároveň jsem pracoval pro tátu. Jej, byl jsem d'ábel. Bylo to takhle - táta nemohl přimět žádného ze starších bratrů, aby se stali krejčím. A tady přichází Billy, nejmladší dítě. Poslední možnost, kterou má. Myslel si, *Udělám krejčího z Billyho*. Naučil mě žehlit, šít, dělat všechno ručně. Trávil jsem se. Musel jsem vážit čtyřicet kilo i úplně promočený. Říkal jsem si, *Tohle není nic pro mne!* Ale tátovi nemůžete říct ne. Někdy zmoudříte, víte? Takže jsem šel na Pussyunk Avenue do obchodů s oblečením a zeptal se, kolik platí za šití. Řekl jsem jim, že si budu účtovat pět'ák. Na začátku jsem tedy nasadil nižší cenu než ostatní lidi, abych tu práci dostal. Po škole jsem vyzvedl kalhoty a přinesl je tátovi, který je za hodinu opravil, a odnesl jsem je zpět. Táta úplně zapomněl na to, že bych měl pracovat v obchodě!

V létě 1938 mě máma zapsala do Občanského armádního výcvikového tábora ve Fort Meadow v Marylandu. Když jste v něm byli v létě čtyřikrát, mohli jste se stát důstojníkem v armádě. Učily se tam vojenské dovednosti. Aby mě tam máma dostala, zalhala a řekla, že je mi sedmnáct. Bylo mi jen patnáct. Henry a Earnest šli do Dobrovolnického pracovního sboru. Časy byly těžké a tábor znamenal jídlo, oblečení a někoho, kdo se o vás stará.

Chrání vás to před problémy. Bylo to úplně poprvé, kdy jsem byl mimo své prostředí, ale přizpůsobil jsem se opravdu rychle. Už tehdy vycházely najevo mé velitelské schopnosti. Naučili jsme se armádní základy, ale v táboře toho moc nebylo, možná dva nákladáky, jedna puška, pár mopů a košťat. Museli jsme se o to dělit. Už jako kluk jsem viděl, že nejsme na válku připravení. Dělali jsme většinou kasárenskou službu, myli okna, utírali prach. Učili jsme se pochodovat v útvaru, vojenský život a střílet ze zbraní. Chodil jsem tam tři léta, dokud ho v roce 1941 nezavřeli, když jsme vstoupili do války.

V den, kdy bombardovali Pearl Harbor, jsem hrál s McKeanem na 17. ulici kostky. Jeden z kluků z našeho bloku sloužil v Pearl Harboru, takže novinky se šířily opravdu rychle. S přicházející válkou jsem odešel ze střední školy a šel pracovat do zbrojovky jménem Baldwin Locomotive, která vyráběla tanky Sherman. Říkal jsem si, k čertu s absolvováním. Nikdo z mé rodiny střední školu neabsolvoval. Skončili a šli do práce. Ale máma z toho nebyla šťastná. Prosila mě: „Billy, jsi poslední, prosím, musíš absolvovat.“ Pořád na mne tlačila. Požádal jsem tedy o práci od půlnoci do osmi ráno. Čtyři nebo pět měsíců jsem ve dne chodil do školy a v noci pracoval. V roce 1941 jsem získal diplom. Máma byla nejšťastnější ženskou na světě.

Na jaře roku 1942 jsme se s Dinem a Eddiem ze sousedství dobrovolně přihlásili do armády. Kvůli své práci jsem měl z odvodu výjimku. Ale všichni šli. Když jste nešli, vypadali jste jako blázni. Jacksone, dostaňte mě do akce! Chystal jsem se zapsat k mariňákům - byli známí jako nejlepší v armádě. Ale v náborové kanceláři jsem uviděl plakát, na kterém stálo: „Úplná novinka! Výsadkáři.“ Šel jsem se podívat o čem to je a přihlásil jsem se. Výsadkáři byli jen dobrovolníci. Elita armády. Pokud jdete do boje, chcete bojovat s těmi nejlepšími. Jdete do něčeho, co nikdo jiný nechce dělat. Bylo to nové, nevyzkoušené a lidi si mysleli, že nás rychle zabijí. Pokud jste se k tomu přihlásili dobrovolně, byli jste napůl blázni. Stejně jako když jste se dali k ponorkám - to je elita námořnictva - byli jste stejně šílení. Ti, kdo tím prošli, jsou ti nejtvrďší, nejlepší. Ti, po jejichž boku chcete bojovat a svěřit jim svůj život. Věděl jsem, že výcvikem projdu, protože jsem byl ve skvělé fyzické kondici. Hrál jsem hodně fotbal a basketbal a byl jsem v tom dobrý.

Dino a Eddie se také přihlásili k výsadkářům, ale neprošli výběrem a šli k armádě jako pěšáci. Kluci ze sousedství šli všude možné - k mariňákům, k armádě, k námořnictvu – každý šel svou samostatnou cestou.

Většina mých bratrů byli starší a ženatí, takže do války šli jen tři nejmladší - já, Henry a Earnest. Earnest se dal k námořnictvu a byl první, kdo z nás šel; poslali ho do Pacifiku. Později byl v obchodním námořnictvu a v Pacifiku ho torpédovali. Šest měsíců byl pohřešovaný a skončil v kolonii pro leprotiky. Sloužil v armádě, v kanadské armádě, v Black Watch - ti nosili skotské kilty - a v pobřežní stráž. Jak to udělal, to nevím. Earnest používal různá jména, různá osobní čísla, byl všude. Opravdový žoldák. Přál bych si znát jeho příběhy. Nikdy nebyl poblíž, nikdy nechodil do školy, neuměl číst ani psát, ale byl protřelý životem. Henryho poslali do Afriky a pak do Monte Cassina v Itálii. Byl zdravotníkem v 47. tankovém zdravotnickém praporu 1. tankové divize. S Henrym jsme si psali dopisy, ale kvůli armádním nařízením nemohl napsat, kde je. Mne přijali k výsadkářům a v červenci mě poslali do tábora Toombs v Georgii.

Jen nerad jsem opouštěl svou dívku Frannie. Potkal jsem ji na rohu, když jí bylo třináct a mně šestnáct. Byla to kočka. Zamíloval jsem se do ní, jako bych nikdy nevěděl, co je to ženská. Věděl jsem, že se s ní ožením. Byla bláznivější než já a vznětlivá. Nenechala si od nikoho nic nabulíkovat. To se mi na ní líbilo. Než jsem odjel, dal jsem jí padesátidolarový prsten s diamantem. Kde jsem vzal padesát dolarů? Nemám tušení. Dala mi svoji fotografii v havajské sukni z trávy, abych ji nosil u sebe. Slíbila mi, že na mne bude čekat.

Než jsme my tři odjeli, máma řekla: „Chovejte se slušně, buďte hodní chlápci.“ Táta plakal a řekl: „Dávejte pozor na to, co děláte.“ Nebyl žádný světák. Neznal koncept války. Staří lidé nechápali, co neznali. Nevěděli, co se děje v jejich sousedství, natož mimo Filadelfii nebo Spojené státy. Táta nevěděl ani o Pearl Harboru. Nedokázal si představit, kam jdeme, nebo to, že se někdo z nás nevrátí.

BABE

Vyrůstání v chudobě v jižní Filadelfii posílilo moji vytrvalost. Stejný vliv měly i Sestry neposkrvněného srdce Panny Marie. Narodil jsem se v malém řadovém domku na ulici v jižní Filadelfii. Pokřtěný jsem byl Edward James

Heffron. Byl jsem třetí z pěti dětí v irské rodině. Náš dům byl třípatrový a v každém patře byl jeden pokoj. Říkali jsme těm domům „Otec, syn a Duch svatý.“ Když se nás někdo zeptal, kde žijeme, řekli jsme „up the gut“ (určitá herní situace v americkém fotbalu; pozn. překl.), to znamenalo tu ulici. Na Wilder Street neměl nikdo peníze.

Moje ulice byla jako Liga národů – bydleli zde lidé všech národností a dobře jsme spolu vycházeli. Sousedé pořádali na dvorku pivní party. Peníze navíc znamenaly, že jsme mohli mít láhev whiskey. Moje rodina pocházela ze silného irského chovu a byli jsme vychovaní k tvrdé práci na cokoli, co jsme v životě chtěli. Myslím, že tady jsem se naučil filozofii, podle které žiji - pokud tvrdě pracujete, dělejte to, co je správné, a když se dobře chováte k lidem, nakonec se vám to vrátí. V tomhle směru jsem měl hodně štěstí.

Můj otec Joseph byl vězeňský dozorce. Sousedé přicházeli a žádali ho, aby přátelům a příbuzným ve vězení předal cigarety nebo knihy. Měl slabost pro sázení na poníky. V jeho pozdějších letech jste ho vždy mohli najít na gauči, jak s camelkou v ruce studuje závodní formuláře. Táta nebyl emocionální nebo láskyplný člověk. Nikdy nikoho z nás neobjal. Polibek vůbec nepřicházel v úvahu. Když jsme se s mými bratry po válce vraceli domů, potřásl nám rukou a řekl: „Jsem rád, že jsi zpět.“ Věděli jsme, že jsme byli milovaní. Táta se prostě nedokázal přinutit dát to najevo.

Největší dárek, jaký jsem kdy dostal, byla moje matka Anne. Byla to ohnivá zrzka s velkýma modrýma očima, které se dokázaly podívat přímo skrz vás. Vždy poznala, když někdo z nás lhal. Byla to nejvíc milující a pečující žena, jakou jsem kdy poznal. Bylo hodně večerů, kdy jsme na stole měli málo nebo žádné jídlo a na Vánoce nic pod stromečkem. Díky mámě to nebylo tak zlé mít prázdný žaludek nebo být zapomenutý Santa Clausem.

Moji rodiče měli od roku 1921 do roku 1936 pět dětí - Josepha, Jamese, mne, Johna (říkali jsme mu Jack nebo Jake) a Annu Margaret. Od páté do osmé třídy jsme chodili do Katolické školy Svatého srdce a každou neděli na mši.

V těch dnech vládl pocit sounáležitosti a loajality. Dokonce i s poldama. Když mi bylo asi dvanáct, požádal mě můj bratranec Jim, abych mu koupil „kusovku“, cigaretu, která se prodávala asi za penny. Bratranec Jim mi řekl: „Můžeš si ji zapálit a dát si pár prásků, ale nevyhul ji.“ Takže jsem to udělal.

Právě v tu chvíli šel za mnou jeden polda a vzal mě i s cigaretou na stanici o dvoje dveře dál. Tam byl další polda, kterého jsem znal. Řekl: „Znám všechna ta děcka. Jsou to hodná děcka. Tátovi toho kluka se to nebude líbit.“ Poslali policejní auto do divadla, aby přivezl mého otce. Když jsem se vrátil domů, dostal jsem páskem a dva týdny zaracha.

Poflakovali jsme se na rohu, v místních cukrárnách nebo veřejných prádelnách. Moji přátelé měli mezi jedenácti a čtrnácti lety. Všichni měli přezdívku. Já dostal svou přezdívku „Babe“, když jsem byl dítě. Můj starší bratr Jimmy slyšel, jak mi matka říká baby. Pokusila se říct „baby“, ale místo toho řekla „babe“. Jimmyho přezdívka byla „Sumec“, přesně jako ta ryba, protože když křičel a ječel, měl pořád otevřená ústa. Byl tam také „Zpomal“ Nelson, který měl nemocné srdce. „Gumový nos“ Morris, který si dokázal rozplácnout nos přes celou tvář. Anthony „Mozek“ Cianfrani, protože dosáhl z nás nejvyššího vzdělání. Jedním z mých nejstarších a nejdražších přátel je Tony „Záloha“. Dostal to jméno na základní škole při konkurzu do sboru. Zaspíval pár veršů „Ave Maria“, a jedna z jeptišek řekla: „To je dobré, Tony. Necháme si tě do zálohy.“

Poflakovali jsme se uvnitř veřejných prádelen, aby nás neviděly jeptišky a nedaly nám nějakou práci. Tam jsme dali dohromady náš první fotbalový tým, nazvaný FC Mokré prádlo. Když jsme zestárli, nahradili jsme starší muže v Corsac týmu. To je latinsky „posvátné srdce“, součást jména kostela v naší farnosti.

Na Heronově přípravce jsme hráli drsný fotbal na šterku. Monokly a zlomené kosti nebyly neobvyklé, ale jednou jsem si otočil prsty a ruku k zápěstí a zkroutil si je. Od zápěstí nahoru mi do paže vystřelovala nesnesitelná bolest. Nemohl jsem otevřít dlaň a musel jsem na pár minut odejít. Stále se mi to stávalo, když jsem ruce příliš používal a vždy na obou rukou současně. Tehdy jsem to nevěděl, ale zůstane mi to na desetiletí. Nikdy jsem to nikomu neřekl. Moje matka by mě přinutila přestat hrát fotbal a ten nápad se mi nelíbil! Pokud jste chtěli být jedním z těch kluků, museli jste bolest přijmout, a tak to bylo. Sedával jsem v obýváku; přišla má matka, poznala mi bolest v obličeji a řekla: „Babe, zase tě bolí záda?“ A já řekl: „Jo.“ Bolest v zádech byla běžná. Ale tehdy jste nikdy nechodili k doktorovi. Nebyly peníze a tehdy nebyly ani charity; pokud někdo říká, že byly, tak kecá. Jednou nebo dvakrát za rok

navštívil lékař v pátek školu, jen se na vás podíval a dal vám potvrzení, že jste zdravý.

Většina dětí ze susedství chodila do katolické školy. Jeptišky byly přísné, ale na dívky tak tvrdé nebyly. Kluci museli být v pátek zvláště hodní, protože pokud jsme nebyli, jeptišky nám přikázaly uklidit po škole klášter a mohli jsme se vrátit až v sobotu! Mysleli jsme si, že uklízení je práce pro holky, ale rodičům jsme si nestěžovali. Pokud jeptišky řekly, že jsme zlobili, tak jim to stačilo. A pokud zjistili, že nás jeptiška zbila, řekli si, že jsme si to zasloužili a dostali jsme další výprask!

Svůj podíl na problémech mělo i susedství. O Vánocích roku 1936 zabili místního obchodníka pana Katze při loupeži. Pan Katz byl úžasný, protože si vedl dlužní záznamy, což znamenalo, že pokud žena v domácnosti neměla peníze na zaplacení, mohla si vzít nákup, který potřebovala, a zaplatila mu, až když mohla. Celé susedství truchlilo.

Moji rodiče si nemohli dovolit dál nás posílat do katolické střední školy, takže mě dali na Jižní filadelfskou střední školu. Říkali jsme jí Jižní. Bylo to, jako by mě propustili z vězení! Ale skončil jsem ve třetím ročníku, abych pomohl rodině s penězi. Bylo to během hospodářské krize a táta se musel obejít měsíce bez výplaty, protože jeho zaměstnavatel, město Filadelfie, bylo na mizině. Mým koníčkem se stalo sázení na koně a začal jsem na ulici brát sázky. Obcházel jsem domy, abych se zeptal, jestli si chce někdo vsadit. Vybrali si tři čísla, a pokud se trefili, dali mi deset procent z výhry. V některé dny jsem vydělal tři dolary, což bylo hodně peněz, pokud vezmete v úvahu, že hodně mužů vydělávalo osmnáct až dvacet dolarů týdně. Všechno jsem dával své matce.

Aby si susedé na Wilder Street vydělali peníze, každou neděli hned po mši pořádali hru v kostky. Pořadatel postavil na každý roh hlídku. Všechny ženy v domácnosti zařídily, aby byly přední dveře odemčené, takže kdyby přišli poldové, mohli jste zmizet do domácího útočiště.

Děti přihlížely, jak dospělí hrají, nebo si našly na neděli svou vlastní zábavu. Kamarád „MozeK“ dostal nápad pronajmout si místnost nad garáží a skupina se nás dala dohromady - opravili jsme elektřinu, vodovod, podlahu - a udělali si tančírnu pojmenovanou Mejdán. Do Mejdánu mohl za deset centů vstupného přijít každý a o nedělích jsme měli plný dům.

Odpoledne 7. prosince 1941 jsme tam byli všichni. Odešel jsem z tančírny, abych si zašel do cukrárny na 2. ulici a do Whartonu pro

limonádu. Vlastnil ji židovský týpek, kterému jsme říkali Starouš Marker, se svým bratrem; dobří chlapi, kteří se o nás, děti, starali. Požádal jsem o Pepsi, tehdy novou limonádu a Starouš Marker řekl: „Radši si ji vychutnej. Slyšel jsi zprávy? Japonci bombardovali Pearl Harbor.“ A já na to: „Kde je ksakru Pearl Harbor?“ Řekl: „To brzy zjistíš. Všichni budeme muset jít.“ Vyšel jsem zpět po schodech, v sále všichni tančili, smáli se a bavili, a vypnul jsem jukebox. Všichni začali ječet. „Mám špatné zprávy,“ řekl jsem, „Japonci bombardovali Pearl Harbor.“ Nikdo samozřejmě nevěděl, kde to je, ale řekl jsem jim, že je to někde v Pacifiku. Dívky začaly plakat a objímat kluky, se kterými chodily.

Se svými bratry a bandou kluků jsme šli z tančírny rovnou na Kaštanovou ulici, abychom narukovali. Bylo to tam přečpané. Fronta se táhla od 2. ulice až na Kaštanový trh a v sedm večer vyšel nějaký chlap a řekl, že už mají svou kvótu naplněnou a abychom přišli zítra. Další den jsme se rozhodli, že to nejprve řekneme svým rodičům a necháme je, aby si k tomu řekli svoje. Asi v jednu hodinu ráno si nás čtyři otec zavolal dolů. Možná nechtěl, aby matka slyšela, co nám chce říct. Řekl nám, že musíme bojovat za naši vlast a svobodu těch méně šťastných než jsme my. Dal nám jasně najevo, že nechce mít syna ulejšáka a že od nás očekává, že odvedeme svůj podíl. Když mu bylo sedmnáct, bojoval v první světové válce, takže dobře věděl, o co nás žádá. Přemýšlel jsem o problému s rukama, který jsem měl, a věděl jsem, že budu mít kvůli nim potíže v boji. Ale bylo mi jasné, že na to vojenský lékař nepřijde, a když jsem do armády rukoval, nikomu jsem to neřekl. Nechystal jsem se zůstat doma.

Má matka to vzala hodně těžce. Často plakala, protože všichni její čtyři synové šli do války. Vzala každého z nás stranou a dala nám růženec a škapulíř, abychom je nosili a ochraňovaly nás. Nasadil jsem si ho a nikdy jej nesundal. Můj otec byl plný emocí, a právě když jsme si mysleli, že by se mohl rozplakat, odešel. Kvůli mámě jsme se dohodli, že nenarukujeme všichni současně.

Veškeré hovory v sousedství se vedly o tom, kdo kam půjde. Můj nejlepší kámoš Cianfrani se jen pro to vzrušení přidal k výsadkářům. Řekl mi o výsadkářích všechno - všichni byli dobrovolníci, nejlepší v armádě, vyskakovali z letadel a dostávali celkem dobrý žold. Pokud jste byli sportovně zaměřeni, byl to druh vojska, ve kterém jste chtěli být. Viděl jsem pár výsadkářů na opuštěném ostrově v sousedství a vypadali skvěle. Říkal jsem si, že